

Повідомлення від 3 грудня 2021 р. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3362777-ukrainskim-policejskim-mozut-dozvoliti-pidroblati.html>

7. Шимон О.М. Зарубіжний досвід правового регулювання та застосування обмежень і заборон як засобів запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним з корупцією. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2018. №3. С. 169-175.

Людвік В.Д.,
*доцент кафедри кримінального
права та кримінології
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент*

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ДОТРИМАННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

На початку цієї доповіді давайте згадаємо, а що ж таке взагалі доброчесність? Відповідно до ст.42 ЗУ «Про освіту» академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень [1].

Виходячи з цього визначення академічної доброчесності постає питання, а що ж означає дотримання академічної доброчесності саме здобувачами освіти? І знову нам відповідь дає та ж сама ст.42 ЗУ «Про освіту».

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації (ч.3 ст.42 ЗУ «Про освіту»). Виходячи з такого трактування дотримання академічної доброчесності порушенням академічної доброчесності саме здобувачами вищої освіти можна вважати:

1. академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства (під час написання курсових робіт та виконання індивідуальних завдань);

2. списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

3. обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

4. хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

5. вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

З широким запровадженням дистанційних форм навчання у вищій освіті на перші місця порушення доброчесності вийшли академічна доброчесність, списування і обман.

Що стосується першого виду порушення доброчесності, а саме академічної доброчесності то вищі навчальні заклади знайшли більш-менш вдалий спосіб боротьби з цим явищем, а саме запровадили перевірки курсових (магістерських) робіт на плагіат за допомогою різних програмних продуктів (Н. за допомогою платформи «Unicheck»).

Таким чином на перші сходинки порушення доброчесності у вищих навчальних закладах вийшли обман та якщо конкретніше списування, які відбуваються під час виконання контрольних завдань. Що ж цим робити в сучасних умовах? Пропонуємо наступні заходи для вирішення цієї проблеми:

1. Покращення самих контрольних завдань, які пропонується для вирішення здобувачам вищої освіти, а саме завдання повинні не просто перевіряти рівень знань здобувачів, а показувати вміння використовувати отримані знання в тій або іншій ситуації.

2. Продовження роз'яснення здобувачам вищої освіти про необхідність суворого дотримання принципів доброчесності з наведенням прикладів до чого такі порушення можуть призвести в майбутньому.

3. Встановлення вивіреного «таймінгу» виконання контрольних завдань, щоб у здобувачів не було часу на пошук відповідей зі сторонніх джерел.

4. Якщо дозволяють умови проводити екзамени (заліки) без застосування систем дистанційного навчання.

І головне всі ці заходи повинні виконуватись комплексно. Тільки в такому разі в системі вищої освіти України можна подолати таке негативне явище як порушення доброчесності здобувачами вищої освіти.

Використані джерела:

1. Про освіту. Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 12.08.2022).